

Svanemærkning af
**Skriveredskaber, maling, lim og tape for
kontor og hobby**

Version 4.0 • 4 juni 2013 - 26 augusti 2013
Høringsudkast

Nordisk Miljømærkning

Indhold

Hvad er en/et Svanemærket skriveredskab, maling, lim og tape for kontor og hobby?	4
Hvorfor vælge Svanemærkning?	4
Hvad kan Svanemærkes?	5
Hvordan søger man?	6
Hvad kræves der for at blive Svanemærket?	7
1 Produktbeskrivelse	8
2 Miljøkrav	8
2.1 Ressourcer	8
2.2 Kemikalier	9
2.3 Træråvarer, papir, karton og papirmasser	16
2.4 Metal	18
2.5 Plast og gummi	18
2.6 Overfladebehandling	19
2.7 Brugs- og kvalitetskrav	19
2.8 Etiket, forbrugeroplysning og retursystemer	24
3 Kvalitets- og myndighedskrav	24
Markedsføring	25
Svanemærkets udformning	26
Efterkontrol	26
Testinstitut	26
Hvor længe gælder licensen	27
Nye kriterier	27

Bilag 1-10 Erklæringer

Nr. 57 Skriveredskaber, maling, lim og tape for kontor og hobby, version 4.0, 10 juni 2013

Dette dokument må kun kopieres i sin helhed og uden nogen form for ændring. Citater fra dokumentet kan benyttes hvis kilden, som er Nordisk Miljømærkning, oplyses.

Adresser

Nordisk Ministerråd besluttede i 1989 at indføre en frivillig officiel miljømærkning, Svane-mærket. Nedenstående organisationer/virksomheder anvender Svanemærkningen efter opgave fra det respektive lands regering.

For yderligere oplysninger se hjemmesiderne:

Danmark

Miljømærkning Danmark
Fonden Dansk Standard
Kollegievej 6
DK-2920 Charlottenlund
Tel: +45 72 300 450
Fax: + 45 72 300 451
info@ecolabel.dk
www.ecolabel.dk

Finland

Miljömärkning Finland
Box 489
FI-00101 Helsingfors
Tel: +358 424 2811
Fax: +358 424 281 299
joutsen@motiva.fi
www.ecolabel.fi

Island

Norræn Umhverfismerking á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suðurlandsbraut 24
IS-108 Reykjavík
Tel: +354 591 20 00
Fax: +354 591 20 20
svanurinn@ust.is
www.svanurinn.is

Norge

Miljømerking
Tordenskiolds gate 6 B
NO-0160 Oslo
Tel: +47 24 14 46 00
Fax: +47 24 14 46 01
info@svanemerket.no
www.svanemerket.no

Sverige

Miljömärkning Sverige AB
SE-118 80 Stockholm
Tel: +46 8 55 55 24 00
Fax: +46 8 55 55 24 01
svanen@svanen.se
www.svanen.se

Hvad er en/et Svanemærket skriveredskab, maling, lim og tape for kontor og hobby?

For mange af produkterne er der høj eksponeringsrisiko og specielt for produkter som anvendes af børn. Kriterierne stiller derfor skrappe kemikaliekrav til den kemiske del af produktet f.eks. i form af krav til klassificering af produkt og råvarer, samt begrænsning af VOC, halogenerede organiske opløsningsmidler og duftstoffer.

Svanemærkede skriveredskaber og maling, lim og tape for kontor og hobby stiller krav til ressourceanvendelse ved at kræve en vis andel recirkulerede eller fornybare råvarer, samt at begrænse anvendelsen af metal. Kriterierne stiller om en høj andel certificerede bæredygtige træråvarer og bambus.

Kriterierne stiller krav til god kvalitet og for skriveredskaber krav om refill for typer hvor dette anvendes.

Hvorfor vælge Svanemærkning?

- Producenten kan anvende varemærket Svanen i sin markedsføring. Svanemærket nyder meget stor anerkendelse og troværdighed inden for Norden.
- Svanemærket er en omkostningseffektiv og enkel måde at kommunikere miljøarbejde og miljøengagement til kunder og leverandører.
- Miljøspørgsmål er komplekse og det kan tage lang tid at sætte sig ind i specifikke spørgsmål. Svanemærkningen kan ses som en guide til dette arbejde.
- Svanemærkningen indeholder ikke kun miljøkrav, men også kvalitetskrav eftersom miljø og kvalitet ofte går hånd i hånd. Det betyder, at en Svanelicens også kan ses som et kvalitetsstempel.

Hvad kan Svanemærkes?

Produktgruppen omfatter skriveredskaber, maling, lim og tape til kontor og hobby. Refillsystemer for disse produkter indgår også. Applikationsdele og dispenserer som ikke er en del af produktemballagen, kan indgå i licensen, hvis det ikke vejer mere end selve produktet. Disse 4 områder er uddybet nedenfor:

- **Skriveredskaber:** blyanter, farveblyanter, stift blyanter, kuglepenne, reservoirpenne, overheadpenne, whiteboard-penne, overstregningstuscher, tuschpenne, trækul, blæk og farvekridt.
- **Hobbymaling:** Akrylmaling som skolemaling og kunster farve, fresco, tempera, gouache, fingermaling, akvarel, glasmaling, tekstilmaling, trykfarve, airbruschfarver og porcelænsmaling. Pensler kan indgå som applikationsdel, hvis det sælges sammen med malingen.
- **Kontor-/hobbylim:** som f.eks. universallim, papir/skolelim, limstifter, glimmerlime, og andre kontor og hobbylime som efterlever kriterierne.
- **Tape:** Kontortape, pakketape, dekorativ tape, korrekturtape, dobbelt klæbende tape, fototape; med eller uden farve og/eller tryk.

Kriterierne stiller skærpede krav til produkter som markedsføres til børn. For at det er styrbart, hvilke produkter der markedsføres til børn er dette defineret som følgende: Med produkter som markedsføres til børn menes produkter, hvor det enten på selve produktet, produktemballagen eller andet med produktinformation signaleres, enten i form af tekst eller design, at produktet er til børn.

Det vil ikke være muligt at styre om børn så reelt anvender specifikke svanemærkede børneprodukter, men det giver forældre og børneinstitutioner en mulighed for at vælge svanemærkede produkter, hvor der er taget specielt hensyn til børn, hvis de ønsker det.

Produkter som ikke er omfattet:

- Produktgruppen omfatter ikke hobbysæt, hvor f.eks. hobbymaling indgår sammen med andre produkter som gipsfigurer eller tuscher sammen med en malebog.
- Elektroniske applikationsdele indgår ikke.
- Krops- og ansigtsmaling indgår ikke her men kan svanemærkes efter kriterierne for kosmetik.
- Farve til indfarvning af tekstiler indgår ikke.
- Interiørmaling for gulv og væg indgår ikke men kan svanemærkes efter Svanens kriterier for indendørs maling.
- Bygge- og industrilime indgår ikke. Byggelim kan svanemærkes efter Svanens kriterier for kemiske byggeprodukter.
- Professionel tape produkter til f.eks. byggeri indgår ikke.
- Sportstape, plaster og el-tape indgår ikke.

Nordisk miljømærkning forbeholder sig ret til at afgøre om et produkt er muligt at miljømærke efter Svanens kriterier og hvilke kriterier et produkt kan ansøge efter. For

nærmere information kontakt Miljømærkningsorganisationen (se adresser først i dokumentet).

Hvordan søger man?

Hvert krav er markeret med blokbogstavet K (for krav) samt et nummer. Alle krav skal opfyldes for at en licens kan opnås.

Symboler i teksten

For hvert krav er det beskrevet, hvordan kravet skal dokumenteres. Der findes også forskellige symboler, der anvendes for at lette arbejdet. Symbolerne er:

- ☒ Send med
- 📍 Kravet kontrolleres på stedet
- 📖 Send med rutine i miljø- og kvalitetssikringen

Hvis kravet kræver en forklaring (f.eks. fodnoter), skrives den direkte efter kravet, med kursiv tekst (forklarende tekst).

Ansøgning

Ansøgning om nordisk licens sendes til Nordisk Miljømærkning i eget land og er gyldig for behandling i 12 måneder. Ansøgningen kan eventuelt behandles af et andet land indenfor Nordisk Miljømærkning efter aftale mellem disse. Besked om dette gives til ansøgeren. Virksomheder udenfor Norden ansøger hos Nordisk Miljømærkning i det nordiske land, hvor produkterne hovedsagelig skal markedsføres.

Ansøgningen skal bestå af et ansøgningsskema (ansøgningsformular) og dokumentation, som viser at kravene opfyldes (hvilken dokumentation som kræves er specificeret i kravene). I ansøgningsskemaet skal det oplyses i hvilke nordiske lande de aktuelle produkter sælges/markedsføres og forventet omsætning i hvert land skal oplyses.

Mere information og hjælp ved ansøgning kan findes ved at gå ind på det respektive lands hjemmeside.

Salg i Norden

En bevilget licens er gældende i hele Norden. I licensbeviset bliver produkterne opført per land, hvor de sælges i henhold til oplysninger givet i ansøgningsskemaet (ansøgningsformularen). Produkterne vil fremgå af Nordisk Miljømærknings hjemmeside(r). Licensindehaveren er forpligtiget til at informere Nordisk Miljømærkning, såfremt der bliver ændringer mht. hvor produkterne sælges. Hvis produkterne skal sælges i andre nordiske lande end det/dem som først er angivet i licensbeviset, skal licensindehaveren skriftlig informere og eventuelt indsende den nødvendige dokumentation til Nordisk Miljømærkning i det land, hvor den nordiske licens er udstedt.

Kontrol på stedet

Inden der bevilliges licens kontrollerer Nordisk Miljømærkning på stedet, at kravene opfyldes. Ved kontrollen skal man kunne fremvise materiale for beregninger, original til indsendt attest, måleprotokol, indkøbsstatistik og lignende som støtter kravene.

Omkostninger

Der beregnes en ansøgningsafgift i forbindelse med, at virksomheden søger licens. Ud over dette beregnes der en årsafgift baseret på den Svanemærkede produkt/produktets omsætning.

Spørgsmål

Ved spørgsmål kontaktes Nordisk Miljømærkning, se adresse på side 3.

Hvad kræves der for at blive Svanemærket?

For at få en Svanelicens skal alle krav opfyldes.

Nordisk Miljømærkning har kontrolleret på stedet

For at kunne få bevilget nordisk licens, må følgende dokumentation vedlægges ansøgningen:

- Kopi af etiketten på alle aktuelle sprog.
- Dokumentation som viser, at nationale regler om retursystem for emballage følges.

1 Produktbeskrivelse

K1 Information om produktet

Ansøger skal opgive følgende information om produktet/erne:

1. Varemærke/handelsnavn
2. Hvor produkterne skal sælges (detailhandlen, web-shop, professionelle, børneinstitutioner, skoler eller lignende)
3. Beskrivelse af produktet/erne som indgår. Dersom der anvendes primæremballage, spoler, applikationsdele eller andre dele som følger med produktet skal disse indgå i beskrivelsen og omfattes af kravene i dokumentet. Produktdatablad eller tilsvarende for hvert materiale skal indsendes.
4. Beskrivelse af fremstillingsprocessen for produktet. Underleverandører skal beskrives med virksomhedsnavn, produktionssted, kontaktperson, samt hvilke produktionsprocesser som udføres (f.eks. blæk produktion).
5. Angiv en liste over materialer og kemiske produkter anvendt ved produktionen af skriveredskabet, hobbymalingen, limen eller tapen og eventuel primæremballage, spoler, applikationsdele eller andre dele som følger med produktet. Sikkerhedsdatablad for hvert kemisk produkt skal indsendes.

Med materialer menes indgående materialer som træ, papir, karton, masse, plast, gummi, metal osv. Med kemiske produkter menes kemikalieblanding som blæk, lim, farvekridt eller maling. Med primæremballage, menes f.eks. karton eller plast rundt om enkeltprodukter som et stk. skriveredskab, et stk. malingtube eller lignende. Spolen er f.eks. plast eller paprullen som tapen er rullet på.

Med kemiske produkter menes f.eks. blæk, maling, farvekridt og lim. Hjelpekemikalier som bruges under fremstillingsprocesserne og som ikke indgår i det færdige produkt, behøver ikke angives.

- Angivelse af oplysninger som krævet efterspørger. Et produktdatablad kan indsendes som en del af dokumentationen. Oplysninger om materialer jf. tabel 2 i bilag 1 skal angives. Det er muligt at anvende Excel ark, der tilsvarende tabel 2 i bilag 1 som materialeliste.
- Tabel 1 i bilag 1 udfyldes for produktet/produkterne og indsendes.

2 Miljøkrav

2.1 Ressourcer

K2 Fornybare og recirkulerede råvarer

Angiv procentvis sammensætning af materialerne i produktet.

Plast materialer i skriveredskaber til professionelle:

Mindst 30 vægt % af de plast materialer, der indgår med mere end 5 vægt % i det færdige produkt skal være fremstillet af fornybare eller recirkulerede råvarer.

For polypropylen (PP), polyetylen (PE) og polyetylene terephthalate (PET) skal de 30 vægt % være post-konsument recirkuleret plast, mens der for andre plasttyper accepteres både pre- og post-konsument recirkuleret plast jf. definition i ISO 1402.

Olier og voks der indgår med mere end 20 vægt % i kemikalieblanding:

Mindst 50 vægt % skal bestå af fornybare råvarer.

Fornybare råvarer er her defineret som biologisk materiale, der reproduceres i naturen. Det inkluderer den nedbrydelige del af produkter, affald og rester fra landbrug og dambrug (både vegetabiliske og animalske), skovbrug og lignende industrier og den biologiske nedbrydelige fraktion af industriaffald og kommunalt affald.

Recirkulerede råvarer er her defineret som pre-konsument og post-konsument jf. definitionen af dette i ISO 1402.

Ved brug af primæremballage fordeles emballagens vægt forholdsvis på de enkelte produkter.

- Oversigt over materialesammensætning med information om materialetyper, som viser at kravet er opfyldt. Bilag 1 kan anvendes til dette.

K3 Produktdele og emballage af metal

Metal må ikke anvendes i emballagen, hylstre, i spoler eller applikationsdele til det svanemærke produkt.

Fjedre, blækpatroner og tilhørende spidser for skriveredskaber, afrivningsdelen på en tape dispenser og små metaldele som udgør mindre end 5 vægt % af produktet er undtaget for dette krav.

- Erklæring fra producent om at der ikke indgår metal i produktdelen eller emballagen.

K4 Refill mulighed

Ansøger skal tilbyde refillpatroner eller refill stifter til Svanemærkede kuglepenne og stift blyanter.

Brugeren skal kunne udskifte refiller uden brug af specialværktøj. Refillpatron skal indeholde mindst lige så meget blæk som den tilsvarende originale patron.

Engangsdispenser for tape tillades ikke, der skal være refill mulighed.

- Erklæring fra ansøger om at kravet er opfyldt, samt foto der viser refill system.

K5 Enkeltemballage

Enkeltemballage kan ikke anvendes for skriveredskaber, hobbymaling og lim.

Selve beholderen til blækket, malingen eller limen, samt applikationsdelen til f.eks. tape anses ikke for at være emballage, men at være en del af produktet.

- Beskrivelse af produktets eventuelle emballage indsendes inklusiv angivelse af hvor mange produkter der pakkes i samme emballage

2.2 Kemikalier

Kravene omfatter de kemiske delprodukter her kaldet ”kemikalieblandingen”, som indgår i det svanemærkede produkt. Kemikalieblandingen kan være blæk, maling, grafit, farvestifter, farvekridt, kridt, lim og andre klæbemidler.

Flere af kravene er stillet til indgående stoffer i kemikalieblandingen. Et stof er et grundstof og forbindelser heraf, naturligt eller industrielt fremstillet, indeholdende sådanne tilsætningsstoffer, som er nødvendige til bevarelse af stoffets stabilitet, og sådanne urenheder, som følger af fremstillingsprocessen, bortset fra opløsningsmidler, der kan udskilles, uden at det påvirker stoffets stabilitet eller ændrer dets sammensætning. En blanding er en blanding eller opløsning, der er sammensat af to eller flere stoffer.

Som indgående stof regnes, med mindre andet er nævnt, alle stoffer i blæk, maling, grafit, farvestift, farvekridt, kridt, lim og andre klæbemidler, også tilsatte additiver (f.eks. konservering eller stabilisator) i råvarerne, men ikke forureninger fra råvareproduktionen.

Som forureninger regnes rester fra råvareproduktionen, der indgår i blæk, maling, grafit, farvekridt, kridt, lim og andre klæbemidler i koncentrationer under 100 ppm (0,0100 vægt %, 100 mg/kg), men ikke stoffer, der er tilsat en råvare eller

produktet bevidst og med et formål, uanset mængde. Forureninger på råvareniveau i koncentrationer over 1,0 % i råvaren regnes dog som indgående stoffer. Kendte fraspaltningsprodukter af indgående stoffer, regnes også som indgående.

Med produkter som markedsføres til børn menes produkter, hvor det enten på selve produktet, produktemballagen eller andet med produktinformation signaleres, enten i form af tekst eller design, at produktet er til børn.

For PCB-rester i pigment findes en skærpet forureningsgrænse, se krav K10.

K6 Klassificering af det kemiske produkt

Den færdige kemikalieblanding, som anvendes i produktet skal være klassificeret i henhold til gældende lovgivning (CLP-forordning 1272/2008 eller EU's præparatdirektiv 1999/45/EEC 2008, eller senere) og må ikke være klassificeret i henhold til tabel 6 nedenfor.

Arkivbestandigt blæk er undtaget for forbud mod R22

For produkter som markedsføres til børn, samt kontor/hobby maling og farvekridt findes ekstra krav jf. tabel 6.

Tabel 6. Liste over ikke tilladt klassificering af den færdige kemikalieblanding som anvendes i produktet, i henhold til CLP-forordning 1272/2008, eller senere.

Signalord	Faresætning	Farebetegnelse	Risikosætning
Advarsel, Aquatic acute 1	H400	Miljøfarlig, N	R50
Advarsel, Aquatic chronic 1	H410	N	R50/53
Advarsel, Aquatic chronic 2	H411	N	R51/53
-, Aquatic chronic 3	H412	-	R52/53
-, Aquatic chronic 4	H413	-	R53
-, Ozone	EUH059	N	R59
Farlig, Carc. 1A eller 1B	H350	Kræftfremkaldende, T	R45 og/eller
Farlig, Carc. 1A eller 1B	H350i	T	R49
Advarsel, Carc. 2	H351	Xn	R40
Farlig, Muta. 1A eller 1B	H340	Mutagen, T	R46
Advarsel, Muta. 2	H341	Xn	R68
Farlig, Repr. 1A eller 1B	H360	Reproduktionsskade lig, T	R60
Farlig, Repr. 1A eller 1B	H360	T	R61
Advarsel, Repr. 2	H361	Xn	R62 og/eller
Advarsel, Repr. 2	H361	Xn	R63
-	H362	-	R33
-	H362	-	R64
Farlig, Acute Tox. 1 eller 2	H330	Meget giftig, Tx (T+ i Norge)	R26
Farlig, Acute Tox. 1	H310	Tx (T+ i Norge)	R27
Farlig, Acute tox. 2	H300	Tx (T+ i Norge)	R28 og/eller
Farlig, STOT SE 1	H370	Tx (T+ i Norge)	R39
Farlig, Acute Tox. 2 eller 3	H330 eller H331	Giftig, T	R23
Farlig, Acute Tox. 3	H331	T	R24
Farlig, Acute Tox. 3	H301	T	R25
Farlig, STOT SE 1	H370	T	R39 og/eller

Farlig, STOT RE 1	H372	T	R48
Advarsel, STOT RE 2 Farlig, Asp. Toax. 1	H373 H304	Sundhedsskadelig Xn Xn	R48 R65 og/eller R68
Advarsel, STOT SE 2	H371	Xn	R68
Farlig, Skin Corr. 1B Farlig, Skin Corr. 1A	H314 H314	Ætsende, C C	R34 R35
Farlig, Eye Dam.1	H318	Lokalirriterende, Xi	R41
Flam. Gas 1, Flam. Gas. 2, Flam. Liq. 1	H220 H221 H224	Ekstremt brandfarlig F+ , gas F+ , gas F+ , væske	R12 R12 R12
Nedenstående forbud omfatter kun produkter til børn samt kontor/hobby maling og farvekridt			
Advarsel, Acute tox 4 Advarsel, Acute tox 4 Advarsel, Acute tox 4	H332 H312 H302	Sundhedsskadelig Xn Xn Xn	R20 R21 R22
Farlig, Resp. Sens. 1 Advarsel, Skin sens. 1	H334 H317	Sensibiliserende, Xn Xi	R42 R43

Klassificeringen gælder i henhold til EU's stofdirektiv 67/548/EF med senere ændringer og tilpasninger og/eller CLP-forordning 1272/2008 med senere ændringer. I overgangsperioden, dvs. frem til 1. juni 2015, kan klassificering i henhold til EU's stofdirektiv eller CLP-forordningen anvendes. Efter overgangsperioden gælder kun klassificering i henhold til CLP-forordningen.

* Gælder kun for produkter til børn samt kontor/hobby maling og farvekridt.

- Erklæring fra producent af den færdige kemikalieblending som anvendes i det svanemærkede produkt om at kravet er opfyldt. Bilag 2 skal anvendes.
- Sikkerhedsdatablad, ikke ældre end tre år, for den færdige kemikalieblending som anvendes i det svanemærkede produkt i henhold til bilag II i Reach (forordning 1907/2006/EG, med senere ændringer og tillæg).

K7 Klassificering af indgående stoffer

Kravet omfatter alle indgående stoffer i den færdige kemikalieblending, som indgår i produktet.

De indgående stoffer som anvendes i kemikalieblendingen (f.eks. blæk, maling, grafitten, farvestift, farvekridt, kridt, lim og andre klæbestoffer) skal være klassificeret i henhold til gældende lovgivning (CLP-forordning 1272/2008 eller EU's præparatdirektiv 1999/45/EEC 2008, eller senere) og må ikke være klassificeret i henhold til tabel 7 nedenfor.

Kravet omfatter også kendte afspaltningstoffer.

Arkivbestandigt blæk er undtaget for forbud mod R22

For produkter som markedsføres til børn, samt kontor/hobby maling og farvekridt findes ekstra krav jf. tabel 7.

Undtaget fra dette krav er isothiazolinoner, som anvendes til konservering af kemikalieblandingen og som ikke er tildelt en af risikosætningerne R33, R42, R49, R68 eller kombinationer heraf (yderligere krav til isothiazolinoner er angivet i K14).

Bemærk at for restmonomerer i polymere findes også et ekstra klassificeringskrav i krav K13.

Tabel 7. Liste over ikke tilladt klassificering af de indgående stoffer i den færdige kemikalieblanding som anvendes i produktet

Signalord	Faresætning	Farebetegnelse	Risikosætning
Farlig, Carc. 1A eller 1B	H350	Kræftfremkaldende, T	R45 og/eller
Farlig, Carc. 1A eller 1B Advarsel, Carc. 2	H350i H351	T Xn	R49 R40
Farlig, Muta. 1A eller 1B Advarsel, Muta. 2	H340 H341	Mutagen, T Xn	R46 R68
Farlig, Repr. 1A eller 1B Farlig, Repr. 1A eller 1B Advarsel, Repr. 2 Advarsel, Repr. 2 - -	H360 H360 H361 H361 H362 H362	Reproduktionsskade lig, T T Xn Xn - -	R60 R61 R62 og/eller R63 R33 R64
Farlig, Acute Tox. 1 eller 2 Farlig, Acute Tox. 1 Farlig, Acute tox. 2 Farlig, STOT SE 1	H330 H310 H300 H370	Meget giftig, Tx (T+ i Norge) Tx (T+ i Norge) Tx (T+ i Norge) Tx (T+ i Norge)	R26 R27 R28 og/eller R39
Farlig, Acute Tox. 2 eller 3 Farlig, Acute Tox. 3 Farlig, Acute Tox. 3 Farlig, STOT SE 1 Farlig, STOT RE 1	H330 eller H331 H331 H301 H370 H372	Giftig, T T T T T	R23 R24 R25 R39 og/eller R48
Advarsel, STOT RE 2 Farlig, Asp. Toax. 1 Advarsel, STOT SE 2	H373 H304 H371	Sundhedsskadelig, Xn Xn Xn	R48 R65 og/eller R68
Nedenstående forbud omfatter kun produkter til børn samt kontor/hobby maling og farvekridt			
Farlig, Resp. Sens. 1 Advarsel, Skin sens. 1	H334 H317	Sensibiliserende, Xn Xi	R42 R43
Advarsel, Acute tox 4 Advarsel, Acute tox 4 Advarsel, Acute tox 4	H332 H312 H302	Sundhedsskadelig Xn Xn Xn	R20 R21 R22

Klassificeringen gælder i henhold til EU's stofdirektiv 67/548/EF med senere ændringer og tilpasninger og/eller CLP-forordning 1272/2008 med senere ændringer. I overgangsperioden, dvs. frem til 1. juni 2015, kan klassificering i henhold til

EU's stofdirektiv eller CLP-forordningen anvendes. Efter overgangsperioden gælder kun klassificering i henhold til CLP-forordningen.

- Sikkerhedsdatablad, ikke ældre end tre år, i henhold til Bilag II i Reach (forordning 1907/2006/EG, med senere ændringer og tillæg) for alle indgående råvarer i den færdige kemikalieblanding som anvendes i produktet.
- Fuldstændig recept med alle råvarer som indgår i den færdige kemikalieblanding som anvendes i det Svanmærkede produkt. For alle råvarer skal der af recepten fremgå følgende: funktion, kemisk navn, handelsnavn, INCI-betegnelse (International Nomenclature of Cosmetic Ingredients), eventuelt CAS-nummer, indgående mængde inklusive og eksklusive vand.
- Erklæring fra råvare producent/leverandør om at kravet er opfyldt. Bilag 3 skal anvendes.

K8 Tungmetaller

Kravet omfatter alle indgående stoffer i den færdige kemikalieblanding som anvendes i produktet.

Tungmetaller eller tungmetallforbindelser: kadmium, bly, krom VI, kviksølv, arsenik, barium (med undtagelse af bariumsulfat), selen, kobolt og antimon må ikke indgå i de indgående kemiske stoffer.

- Erklæring fra producent af den færdige kemikalieblanding som anvendes i produktet, om at kravet efterleves. Bilag 3 skal anvendes.

K9 Flygtige organiske forbindelser (VOC)

Flygtige organiske forbindelser må som ikke indgå i kemikalieblandingen.

Flygtige organiske forbindelser defineres her som:

Organiske forbindelser med et damptryk over 0,01kPa, ved 20° C, (gælder ej hobbymaling)

men hvis damptryk ikke er angivet, samt for ”hobymaling så anvendes i stedet følgende definition:

organiske stoffer med et begyndelseskogepunkt som er lavere end eller lig med 250 °C målt ved et normaltryk på 101,3 kPa.

Hvis der både er opgivet damptryk og værdi for begyndelseskogepunkt i henhold til ovenstående beskrivelse, så anvendes altid damptrykket. Dette gælder ikke hobbymaling.

Flygtige aromatiske forbindelser (VAH) må ikke aktivt tilsættes produktet. Der gives undtagelse for dette, hvis flygtige aromatiske forbindelser indgår som denatureringsmiddel i alkohol eller i organisk pigment/farvestoffer.

Undtagelse:

For skriveredskaber: overhead-, whiteboard-, tusch- og markeringspenne, gives undtagelse for følgende flygtige organiske forbindelser i blækket:

- ethanol (CAS 64-17-5)
- isopropylalkohol (CAS 67-63-0)
- 1-propanol (CAS 71-23-8) kan indgå med op til 10 vægt % af den færdige kemikalieblanding

For hobbymaling tillades op til 5 g/liter (0,5 %, 5000ppm) flygtige organiske forbindelser som ikke er VAH'er (flygtige aromatiske forbindelser) i den færdige kemikalieblanding af malingen (”ready to use”).

- Erklæring fra producent eller leverandør at råvarer om VOC indhold i råvaren. Bilag 3 kan anvendes.
- Sammenstilling fra producent af kemikalieblending, der viser beregningen af VOC indhold i den færdige kemikalieblending jf. kravet.

K10 Halogenerede organiske opløsningsmidler

Kemikalieblendingen må ikke indeholde halogenerede organiske opløsningsmidler med følgende undtagelse:

Pigmenter, hvor indholdet af PCB (poly-chlorerede-biphenyler) indgår som en forurening eller rest og indholdet af PCB er <25ppm i pigmentet.

PCB koncentrationen skal testes jævnt før "Determination of low levels of chlorinated biphenyl impurities in pigments"¹, eller anden relevant testmetode f.eks. "US EPA test method 608".

- Erklæring fra pigment producent, der viser at kravet efterleves, samt testrapport i henhold til kravet. Bilag 4 kan anvendes.

K11 Hormonforstyrrende stoffer

Kravet gælder kun produkter til børn samt hobbymaling og farvekridt.

Ingen af de indgående stoffer i kemikalieblendingen må være på EU's prioritetsliste over stoffer, der skal undersøges nærmere for hormonforstyrrende effekter kategori 1 eller 2*. Listen kan findes her:

http://ec.europa.eu/environment/endocrine/documents/final_report_2007.pdf

(bilag L, side 238-)

** Kategori 1: Mindst ét studie angiver bevis for hormonforstyrrende effekt i en intakt organisme. Kategori 2: Potentiale for hormonforstyrrende effekt. In vitro data indikerer potentiale for hormonforstyrrende effekt i en intakt organisme. Inkluderer også effekter in-vivo som kan være fremkommet gennem hormonforstyrrelse. Kan inkludere strukturel analyse og metaboliske overvejelser.*

- Erklæring fra råvareproducent/leverandør om at kravet efterleves. Bilag 3 skal anvendes.

K12 Carbon Black

Kravet gælder kun produkter til børn samt maling og farvekridt.

Ved anvendelse af Carbon Black i kemikalieblendingen må indholdet af nedenstående PAH'ere må ikke være mere end 0,2 mg/kg færdig kemikalieblending.

- Benzo[A]Pyrene, CAS nr.: 50-32-8
- Benzo[E]Pyrene, CAS nr.: 192-97-2
- Benzo[A]Anthracene, CAS nr.: 56-55-3
- Dibenzo[A,H]Anthracene, CAS nr.: 53-70-3
- Benzo[B]Fluoranthene, CAS nr.: 205-99-2
- Benzo[J]Fluoranthene, CAS nr.: 205-82-3
- Benzo[K]Fluoranthene, CAS nr.: 207-08-9
- Chrysene, CAS nr.: 218-01-9

- Dokumentation fra Carbon Black leverandør der viser indhold af de nævnte PAH'ere, samt beregning fra ansøger, der viser at kravet efterleves.

¹ Chemosphere, 1984, 13(4), 499-506

K13 Restmonomerer i polymeren

Kravet gælder for produkter, hvor polymeren udgør 1 vægt % eller mere af den færdige kemikalieblending.

Totalindholdet af restmonomerer i polymeren må højst være 100 ppm, for restmonomererne klassificerede i en eller flere klasser som beskrives i tabel 13, nedenfor. Angivelse af mængden af restmonomerer skal være for nyproduceret polymer.

Tabel 13: Klassificering af restmonomerer

I henhold til CLP- forordningen (EC:1272/2008):	I henhold til præparatdirektivet 1999/45/EC:
CMR (kategori 1a, 1b, 2)	CMR (klasse 1-3)
Akut toksicitet, (kategori 1-4)	Meget giftig (T+)
Aspirationstoksicitet (kategori 1)	Giftig (T)
Specifik organtoksicitet ved enkelt eksponering (kategori 1-2)	Sundhedsskadelige (Xn)
Specifik organtoksicitet ved gentagen eksponering (kategori 1-2) eller Hud- eller Luftvejssensibilisering (kategori 1, 1A, 1B).	Allergene (R 42), (R 43)

Klassificeringen gælder i henhold til EU's stofdirektiv 67/548/EF med senere ændringer og tilpasninger og/eller CLP-forordning 1272/2008 med senere ændringer. I overgangsperioden, dvs. frem til 1. juni 2015, kan klassificering i henhold til EU's stofdirektiv eller CLP-forordningen anvendes. Efter overgangsperioden gælder kun klassificering i henhold til CLP-forordningen.

- Erklæring fra producent af kemikalieblendingen om at kravet er opfyldt. Bilag 5 skal anvendes.
- Specifikationer og/eller analyseresultat fra polymerproducent, der understøtter at kravet er opfyldt.

K14 Konserveringsmiddel

Konserveringsmidler som tilsættes kemikalieblendingen eller råvarer må ikke være bioakkumulerbare.

Et stofs biologiske akkumulerbarhed kan testes på fisk i henhold til OECD's testanvisninger 305 A-E. Hvis stoffets biologiske koncentrationsfaktor (BCF) er ≥ 500 anses stoffet at være bioakkumulerbart, og hvis $BCF < 500$ anses stoffet at være ikke-bioakkumulerbart. Hvis ikke andet er påvist vurderes stoffer at være bioakkumulerbare, hvis $\log Kow \geq 4$ i henhold til OECD testanvisninger 107 eller 117 eller tilsvarende.

Hvis der findes en målt BCF-værdi, skal højest målte anvendes i stedet for $\log Kow$. Det betyder, at et stof med $\log Kow \geq 4$ ikke betragtes som bioakkumulerbart, hvis højest målte BCF er < 500 .

Det totale indhold af isothiazolinonforbindelser i kemikalieblendingen må ikke overstige 100 ppm (0,01 vægt %, 100 mg/kg).

Det totale indhold af blandingen af 5-klor-2-metyl-2H-isotiazol-3-on (CAS.-nr. 26172-55-4) og 2-metyl-2H-isotiazol-3-on (CAS.-nr. 2682-20-4) (3:1) i kemikalieblendingen må ikke overstige 15 ppm (0,0015 vægt %, 15 mg/kg).

- Erklæring fra råvare producent/leverandør, der viser at kravet efterleves. Bilag 3 skal anvendes.

K15 Parfume, aromaer og andre duftstoffer

Parfume, aroma, eller andre duftstoffer (f.eks. i form af æteriske olier, planteolier og planteekstrakter) må ikke indgå i kemikalieblendingen.

- Erklæring fra råvare producent eller leverandør om at kravet efterleves. Bilag 3 skal anvendes.

K16 Nano partikler

Produktet må ikke indeholde nano partikler (fra nanomateriale*)

** Definitionen af nanomaterialer følger EU kommissionens definition af nanomaterialer fra 18. oktober 2011, med undtagelse af, at grænsen for partikelstørrelsesfordelingen er reduceret til 1 %:*

"Nanomateriale": et naturligt, tilfældigt opstået eller fremstillet materiale, der består af partikler i ubundet tilstand eller som et aggregat eller som et agglomerat, og hvor mindst 50 % af partiklerne i den antalsmæssige størrelsesfordeling i en eller flere eksterne dimensioner ligger i størrelsesintervallet 1-100 nm."

Polymeremulsioner betragtes ikke som nanomateriale.

Der gives undtagelse for kravet for følgende:

- Pigmenter/farvestoffer
- Naturlige mineraler
- Metaller (Undtagelsen gælder dog ikke for: guld, sølv, kobber samt de metaller som udelukkes af andre krav i kriterierne)

Erklæring fra råvareleverandører (foruden pigment, naturlige mineraler og metaller), om råvaren ikke indeholder nanomateriale i henhold til kravets definition. Bilag 3 skal anvendes.

2.3 Træråvarer, papir, karton og papirmasser

Følgende krav omfatter papir, karton, papirmasser, finér og massivt træ, som er anvendt i produktet, hvis det indgår med mere end 10 vægt % i det færdige produkt. Kravene gælder også hvis råvarerne/materialerne indgår med mere end 10 vægt % i primæremballagen, spolen, applikationsdele eller andre dele som medfølger det svanemærkede produkt.

K17 Papir, karton og masser

Ved anvendelse af papir, karton eller masser i produkt eller emballage skal mindst 60 vægt % være retur fibre.

Kravet gælder ikke papiretiketter som klistres på produktet.

Erklæring fra papir, karton eller masse producent om at kravet efterleves. Erklæringen skal indeholde navnet på papir, kartonen eller massen samt producenten. Bilag 6 kan anvendes.

K18 Massivt træ, finér og bambus – oprindelse og sporbarhed

Råvarer som udvindes for anvendelse til produktdele af massivt træ, finér og bambus som råvare til skriveredskaber, pensler og produktemballage skal efterleve følgende krav.

Sekundære råvarer fra træer som f.eks. palmeblade er undtaget kravet.

1. Angiv navn (latinsk og et nordisk sprog), samt geografisk oprindelse (land/delstat og region/provins/kommune) og leverandører for de træråvarer som benyttes.
2. Der skal være sporbarhed på alle råvarer
3. Licensindehaveren skal have en nedskrevet rutine for bæredygtig bambus- og træforsyning
4. Sikre at alt træ og bambus kommer fra lovlige kilder. Træ og bambus må ikke komme fra:
 - beskyttede områder eller områder som er under behandling for at blive beskyttede områder

- områder med uklare ejerforhold eller brugsrettigheder
- illegalt fældet træ eller bambus
- genmodificeret træ eller bambus

Desuden må driften af skoven og olieproduktionen ikke ødelægge eller skade:

- Naturskov, biodiversitet, særlige økosystemer og vigtige miljøfunktioner.
- Sociale og kulturelle bevaringsværdier.

Nordisk Miljømærkning kan kræve yderligere dokumentation dersom det er usikkerhed om råvarens oprindelse.

- Navn (latinsk og et nordisk sprog), samt geografisk oprindelse (land/delstat og region/provins/kommune) for de bambus- og træåvarer som benyttes. Bilag 7a skal benyttes.
- System for sporbarhed skal beskrives. Sporbarhedscertifikat (Chain of Custody Certificate) kan anvendes som dokumentation for punkt 2.
- Skriftlige rutiner for at sikre bæredygtig bambus- og træforsyning. Krav om sporbarhedscertifikat fra underleverandører kan anvendes som del af en rutine. Rutinen skal sikre opdaterede lister over alle leverandører.

K19 Certificeret massivt træ, finér og bambus

Kravet omfatter træprodukter som udvindes for anvendelse til produktdele af massivt træ, finér og bambus som råvare til skriverskaber og hobbymaling.

70 vægt % af alt træ til dele af massivt træ og finér og 70 % af alt bambus skal komme fra certificeret skovbrug. Alternativ kan bambus være økologisk dyrket eller at dyrkningen er under omlægning mod økologisk produktion.

Kravet kan dokumenteres som indkøbt træ og bambus på årsbasis. Certificeringen skal være udført af en uafhængig tredjepart.

Certificeringen skal være efter en gældende skovbrugsstandard som opfylder kravene til standard og certificeringssystem angivet i bilag 7c.

- Andel (%) af certificeret træ eller bambus som indgår i ansøgerens Svanemærkede produktion på årsbasis. Bilag 7b kan anvendes.
- Kopi af skovbrugscertifikat som er underskrevet og godkendt af et certificeringsorgan.

Nordisk Miljømærkning kan kræve yderligere dokumentation for at vurdere om kravene til standard, certificeringssystem og certificeret andel er opfyldt. F.eks. kopi af certificeringsorganets godkendelsesrapport, kopi af skovstandarden inklusivt navn, adresse og telefonnummer til organisationen som har udformet standarden samt referencer til personer som repræsenterer parter og interessegrupper som er inviteret til at deltage i udviklingen af skovstandarden.

2.4 Metal

Metal kravene gælder for både metal i produkt og beholder.

K20 Tungmetaller

Metaldeler må ikke indeholde krom VI, nikkel, kviksølv, bly eller kadmium.

Overfladebehandling med krom, nikkel, bly, kadmium eller zink må ikke forekomme.

Der er undtagelse for kravet for metaldeler uden hudkontakt og som vejer mindre end 5g, samt undtagelse for spidsen i kuglepenn.

Med Spidsen menes kun den metaldel, som holder kuglen i kuglepennen.

Kravet gælder ikke forureninger fra råvareproduktion eller oparbejdning. Som forureninger regnes rester fra råvareproduktion/ oparbejdning som indgår i metaller i koncentrationer < 100 ppm. Stoffer som er bevist tilsat en råvare eller indgår med et formål, regnes ikke som forurening uanset koncentrationen.

Erklæring fra ansøger om at kravet er opfyldt. Bilag 8 kan anvendes.

2.5 Plast og gummi

K21 og K22 gælder alle plastdele, der indgår med mere en 1 vægt % i det færdige produkt og K21 og K23 gælder alt gummi uanset vægtandel i produktet. Kravene omfatter produktet inkl. emballage som hylstre og beholdere.

K21 Tilsætninger i plast og gummi

Følgende tilsætningsstoffer må ikke aktivt tilsættes masterbatch eller komponenten for plast/plastdele og gummi:

- pigmenter og tilsætningsstoffer baseret på bly, tin, kadmium, krom VI og kviksølv og deres forbindelser
- ftalater
- halogenerede organiske forbindelser generelt (inkluderer klorerede polymerer, PVC, klorparaffiner, fluorforbindelser og flammehæmmere)
- kræftfremkaldende-, mutagene- og reproduktionsskadelige forbindelser (kategori 1 og 2)

Som tilsatte stoffer regnes alle stoffer i produktet, også tilsatte additiver (f.eks. pigmenter) i ingredienser, men ikke forureninger fra råvareproduktionen. Som forureninger regnes rester fra råvareproduktionen som indgår i det færdige produkt i koncentrationer under 100 ppm (0,01 vægt-%, 100 mg/kg), men ikke stoffer, som er tilsat en råvare eller produktet bevidst og med et formål, uanset mængde.

Kravet omfatter tilsætninger tilsat til masterbatch eller komponent. Kravet omfatter ikke selve polymerproduktionen.

Dokumentation fra masterbatch og compound producent eller leverandør i henhold til Bilag 9.

K22 PVC og PVDC

PVC og PVDC² må ikke indgå i produkt eller emballage.

Erklæring fra producent om at PVC og PVDC ikke indgår.

² Polyvinylchlorid

K23 Naturlatex og syntetisk latex (SBR)

Indholdet af 1,3-butadien skal være mindre end 1 mg/kg latex.

Indholdet af nedenstående PAH'ere må ikke være mere end 0,2 mg/kg latex

- Benzo[A]Pyrene, CAS nr.: 50-32-8
- Benzo[E]Pyrene, CAS nr.: 192-97-2
- Benzo[A]Anthracene, CAS nr.: 56-55-3
- Dibenzo[A,H]Anthracene, CAS nr.: 53-70-3
- Benzo[B]Fluoranthene, CAS nr.: 205-99-2
- Benzo[J]Fluoranthene, CAS nr.: 205-82-3
- Benzo[K]Fluoranthene, CAS nr.: 207-08-9
- Chrysene, CAS nr.: 218-01-9

- Testprotokol fra test af indhold af 1,3-butadien og de i kravet angivne PAH'ere i latex, der viser at kravet efterleves. Bilag 9 skal anvendes.

2.6 Overfladebehandling**K24 Overfaldebehandling eller foliering**

Overfladebehandling eller foliering af blyant-, træfarveblyanter og lignende er ikke tilladt for de sidste 3 cm i enden af blyanten og farven. Der er dog undtagelse for kravet for nødvendigt tekst/logo og Svanemærket.

- Erklæring fra ansøger om at kravet er opfyldt.

2.7 Brugs- og kvalitetskrav**K25 Emballage/holdere**

For filtpenne, maling og lim skal emballagen/holderen kunne genlukkes, så produktet ikke udtørres.

- Foto eller produktblad der viser, at emballage kan genlukkes, så produktet ikke udtørres.

K26 Børnesikkerhed

Produkter som markedsføres som produkter for børn skal opfylde myndighedskrav for børnesikkerhed samt opfylde krav for CE-mærkning i henhold til relevante dele i standarden for legetøjssikkerhed.

- Erklæring fra ansøger om at kravet er opfyldt.

Kvalitetskrav

Kvalitetskrave K27 til K34 er inddelt i følgende undergrupper efter produkttype og funktion:

- Hobby/kontor maling
- Hobby/kontor lim
- Hobby/kontor tape
- Skriveredskaber
 - med flydende farve eller blæk (ej white board)
 - white board penne
 - blyanter
 - farveblyanter og farvekridt

K27 Kvalitetskrav til hobby/kontor maling

Producenten af hobby/kontor maling skal have en kvalitetsprocedure for at teste malingens viskositet for hver batch for at sikre at den ønskede viskositet er opnået indenfor et defineret interval. Her er undtagelse for specifikke farvetyper hvor viskositeten tilsigtet er tæt på vands som f.eks. flydende akvarelfarve.

Viskositet skal være lagerstabil. Lagerstabiliteten dokumenteres med en test af lagringstid på 2 måneder/ 56 døgn i henhold til ISO 3219-93.

Producenten af hobby/kontor maling skal have en kvalitetsprocedure for hver batch at teste at malingen er homogen blandet (f.eks. ikke er kornet).

Malingens glanstal bestemmes og det skal fremgå af produktetiket om malingen er blank, halvblank, halvmat, mat, eller helmat. Glanstallet måles i henhold til ISO 2813-94 Glans: Malinger og lakker. Bestemmelse af film af ikke-metalliske malinger ved 20°, 60° og 85°.

Tabel 27: Glansintervaller

Glanstype	Glansinterval		
	20° Glans	60° Glans	85° Glans >
Blank	45-90	70 - 95+	-
Halvblank	5-45	25-70	-
Halvmat	-	15-25	10-40
Mat	-	2-15	5-25
Helmat	-	1-10	1-10

- Beskrivelse af kvalitetsprocedure for test af malingens viskositet, der sikrer at ønsket viskositet er opnået ved hver batch. Angivelse af hvilken viskositet, der efterstræbes.
- Dokumentation i form af lagringstest på 2 måneder/ 56 døgn jævnfør ISO 3219-93, som styrker at malingen ikke separerer under lagring.
- Dokumentation for den angivne glanstype i henhold til ISO 2813-94 samt etiket der viser at glanstype er angivet.

K28 Kvalitetskrav til hobby- og kontor lim

Det skal dokumenteres ud fra kvalitetstest at limen har en god kvalitet ved brug i den funktion og til de materialer, som produktet markedsføres til (på produkt, produktblad eller andet sted).

Produktets kvalitet bedømmes ud fra følgende 3 parametre:

- Limens effektivitet udtrykt som vedhæftning sammenholdt med anvendt mængde
- Limens konsistens (en den for tynd, for tyk eller klumper den)
- At limen er let applikerbar

Det svanemærkede produkt skal testes mod et referenceprodukt. Referenceproduktet skal være et tilsvarende produkt på det nordiske marked. Testen skal udføres som laboratorietest, hvor laboratoriet efterlever krav angivet i afsnittet ”Testinstitut” i kapitel 4. Effektivitets testen skal udføres med mindst 20 replikater og i 80 % af disse replikater skal det svanemærkede produkt være mindst lige så godt eller bedre end referenceproduktet. Valg af test skal begrundes i forhold til hvordan den tester for netop de egenskaber som limen markedsføres med.

Testrapport, der viser at kravet efterleves.

K29 Kvalitetskrav til hobby- og kontor tape

Det skal sikrestilles af tapen har god kvalitet i henhold til den funktion den markedsføres til. Nedenstående krav skal efterleves i forhold den funktion som tapen markedsføres til.

Kontortape

Klæbeevne til stål målt efter EN 1939: på mindst 1,5 N/cm
Brudstyrke målt efter EN 14410 : på mindst 3 daN/cm
Forlængelse ved brud målt efter EN 14410 : på mindst 20 %

Dekorativ tape/Korrekturtape

Klæbeevne til stål målt efter EN 1939: på mindst 1,5 N/cm
Brudstyrke målt efter EN 14410: på mindst 2 daN/cm
Forlængelse ved brud målt efter EN 14410 : på mindst 20 %

Pakketape

Klæbeevne til stål målt efter EN 1939: på mindst 4 N/cm
Brudstyrke målt efter EN 14410 : på mindst 300 N/100 mm bredde
Forlængelse ved brud målt efter EN 14410: på mindst 100 %

Flytbar tape

Brudstyrke målt efter EN 14410: på mindst 2 daN/cm
Forlængelse ved brud målt efter EN 14410 : på mindst 20 %

Testrapport for test angivet i kravet, der viser at kravet efterleves i henhold til den funktion som tapen markedsføres til.

K30 Kugle- og rollerball penne med blæk eller gel

Pennens skrivelængde skal efterleve kravniveau for skrivelængde angivet for den pågældende type af pen i relevant tabel nedenfor. Skrivelængden skal testes i henhold til den angivne teststandard i tabellen. Kravniveauerne er angivet for penne med refill mulighed, da dette er et krav for Svanemærkede kuglepenne jf. krav K4.

Der skal derudover redegøres for at pennen inkl. hylster har høj kvalitet således at levetiden som minimum svarer til brug af pennen i en skrivelængde på 2 gange blækpatroner jf. tabellerne i dette krav.

Tabel 30.1: Krav til skrivelængde for kuglepenne ISO 12 757

Kuglepenne testes i henhold til ISO 12 757 del 1 (artikel 5):		
Bred spids	(diameter > 1,05 mm)	med refill 400 m
Medium spids	(1,05 mm > diameter > 0,85 mm)	med refill 600 m
Fin spids	(0,85 mm > diameter > 0,65 mm)	med refill 900 m
Ekstra fin spids	(0,65 mm > diameter)	med refill 1200 m

Tabel 30.2: Krav til skrivelængde for rollerball-penne ISO 14 145

Rollerball-penne testes i henhold til ISO 14 145 del 1 (artikel 5) :		
Bred spids	(diameter > 1,2 mm)	med refill 200 m
Medium spids	(1,2 mm > diameter > 0,75 mm)	med refill 400 m
Fin spids	(0,75 mm > diameter > 0,55 mm)	med refill 600 m
Ekstra fin spids	(0,55 mm > diameter)	med refill 800 m

Tabel 30.3: Krav til skrivelængde for rollerball-penne med gel-blæk ISO 27668:2009 Gel ink ball pens and refills

Rollerball-pennor med gel-blæk testet i henhold til ISO 27668:2009 Gel ink ball pens and refills:		
Bred spids	(> 1,2 mm)	med refill 100 m
Medium spids	(1,2 mm > diameter > 0,75 mm)	med refill 200 m
Fin spids	(0,75 mm > diameter > 0,55 mm)	med refill 400 m
Ekstra fin spids	(0,55 mm > diameter > 0,40 mm)	med refill 600 m

- Testrapport i henhold til kravet, der viser at kravet efterleves.
- Redegørelse for at pennens (inkl. hylster) levetid i henhold til krav

K31 Markeringspenne/filtpenne (ikke white board)

Pennen skal testes for resistens mod udtørring. Det skal dokumenteres at pennen kan lægge uden prop uden at den udtørre i tidsrummet beskrevet nedenfor i tabel 31.

Tabel 31: Markeringspenne/filtpenne.

Markeringspenne og deres blæk skal have en kapacitet for ikke at udtørre indenfor følgende tidsrum:	
Permanent markeringspenne	5 h
Ikke-permanent markeringspenne	5 h
Filtfarvepenne med af vaskbart blæk	48 h
Filtfarvepenne med ekstra af vaskbart blæk	48 h

Testen udføres under følgende forhold:

Skriveredskabet uden prop/låg placeres horisontalt med spidsen nedad i et klimakammer med kontrolleret temperatur og luftfugtighed i henhold til ISO 554 Standard "Atmospheres for conditioning and/or testing". Temperatur og luftfugtighed holdes på henholdsvis 23° C og 50 % RH under testen.

Efter den angivne tid i tabel 31 testen pennen for skrivebarhed.

- Dokumentation i form af testrapport for at pennen ikke udtørres i henhold til kravet.

K32 Filtpenne - kun White board

Farven skal kunne tørres af et white board med whiteboardsvamp.

Pennen skal testes for resistens mod udtørring. Det skal dokumenteres at pennen kan lægge mindst 5 timer uden prop uden at den udtørres.

Testen udføres under følgende forhold:

Skriveredskabet uden prop/låg placeres horisontal med spidsen nedad i et klimakammer med kontrolleret temperatur og luftfugtighed i henhold til ISO 554 Standard atmospheres for conditioning and/or testing. Temperatur og luftfugtighed holdes på henholdsvis 23°C og 50 % RH under testen.

Efter 5 timer testes pennen for skrivbarhed.

- Dokumentation i form af testrapport for at pennen ikke udtørres i henhold til kravet.

K33 Blyanter og blyantsstift

Hårdheden defineret ved den Europæiske skala (H-B) jf. tabel 33 for blyanter og blyantsstifter skal testes i henhold til ISO 15184 eller BS 3900-E19. Den testede hårdhed skal fremgå af blyanten eller blyantsstift emballagen. Tilsvarende standarder kan anvendes efter godkendelse af Nordisk Miljømærkning.

Tabel 33: Hårdhedsskala for blyanter og blyantsstifter.

9H	8H	7H	6H	5H	4H	3H	2H	H	F	HB	B	2B	3B	4B	5B	6B	7B	8B	9B	
Hardest	→					Medium					→					Softest				

- Testrapport, der viser hårdhed testet i henhold til en af de angivne standarder i kravet, samt foto, der viser at hårdheden fremgår af blyant eller blyantsstift.

K34 Pateller, farvekridt og farveblyanter

Kridtet, farvekridtet og farveblyanten skal testes for en tilfredsstillende kvalitet i forhold til de egenskaber som produktet markedsføres med enten direkte eller indirekte i form af produkttype. Testen kan være ansøgerens interne kvalitetstest, en forbrugertest med mindst 10 uafhængige testpersoner eller en test, hvor man sammenligner med et ligeværdigt produkt, for eksempel en triangeltest.

- Beskrivelse af testen inklusive den valgte metodik samt testresultatet. Hvis en brugertest anvendes, skal en kopi af de udfyldte og underskrevne testrapporter sendes ind. Desuden skal en rapport, der beskriver hvilke og hvor mange, der er blevet udspurgt samt en sammenfatning af resultaterne vedlægges.

2.8 Etiket, forbrugeroplysning og retursystemer

K35 Information til kunden

Licensindehaveren skal anbefale, at der anvendes refill for de produkttyper, hvor det tilbydes i henhold til krav K4. Denne information skal fremgå af evt. etiket, emballage eller produktblad.

Etiket, emballage og produktblad.

K36 Retursystem

Relevante nationale regler, love og/eller brancheaftaler vedrørende retursystemer for produkter og emballage skal opfyldes i de nordiske lande, hvor de Svanemærkede produkter markedsføres.

Dokumentation fra ansøgeren om tilslutning til eksisterende aftale om genvinding/behandling.

3 Kvalitets- og myndighedskrav

For at sikre, at Svanekravene opfyldes skal følgende rutiner være implementeret.

Hvis producenten har et certificeret miljøledelsessystem iht. ISO 14 001 eller EMAS, hvor følgende rutiner er implementeret, er det tilstrækkeligt at den akkrediterede revisor bekræfter, at kravene implementeres.

K37 Ansvarlig for Svanen

Der skal findes en person på virksomheden, der er ansvarlig for at Svanens krav opfyldes samt en kontaktperson, der har forbindelse til Nordisk Miljømærkning.

Organisationsstruktur som viser de ansvarlige for ovenstående.

K38 Dokumentation

Licenshaveren skal kunne fremvise en kopi af ansøgningen samt fakta- og beregningsmateriale (inklusive testrapporter, dokumenter fra underleverandører og lignende) for den dokumentation, som sendes ind i forbindelse med ansøgningen.

Kontrolleres på stedet.

K39 Produktets kvalitet

Licenshaveren skal garantere, at kvaliteten på det/den Svanemærkede skriveredskab, maling, lim eller tape ikke forringes i løbet af licensens gyldighedstid.

Rutiner for at udarbejde og ved behov varetage reklamationer/klager angående kvaliteten på de Svanemærkede produkt.

K40 Planlagte ændringer

Planlagte produktmæssige og markeds-mæssige ændringer, der påvirker Svanekravene, skal skriftligt meddeles Nordisk Miljømærkning.

Rutiner, der viser, hvordan planlagte produktmæssige og markeds-mæssige ændringer håndteres.

K41 Uforudsete afvigelser

Uforudsete afvigelser, der påvirker Svanekravene skal rapporteres skriftligt til Nordisk Miljømærkning samt journaliseres.

- Rutiner, som viser, hvordan uforudsete afvigelser håndteres.

K42 Sporbarhed

Licenshaveren skal kunne spore det Svanemærkede produkt i produktionen.

- Beskrivelse/rutiner for hvordan kravet opfyldes.

K43 Love og forordninger

Licenshaveren skal sikre, at gældende bestemmelser for sikkerhed, arbejdsmiljø, miljølovgivning og anlægsspecifikke betingelser/koncessioner følges på samtlige produktionssteder for det Svanemærkede produkt.

Der kræves ingen dokumentation, men Nordisk Miljømærkning kan inddrage licensen, hvis kravet ikke opfyldes.

- Dokumentation hvor licenshaveren dokumenterer, at kravet opfyldes og redegør for tilsynsmyndigheden.

K44 Markedsføring

Markedsføring af Svanemærkede skriveredskaber, maling, lim og tape for kontor og hobby skal ske iht. ”Regler for nordisk miljømærkning af produkter” 22. juni 2011 eller senere versioner.

- Udfyldt bilag 10.

Markedsføring

Miljømærket Svanen er et varemærke, der nyder meget stor anerkendelse og troværdighed i Norden. Det Svanemærkede produkt må markedsføres med Svanemærket, så længe licensen er gyldig.

Mærket skal placeres på en sådan måde, at der ikke opstår tvivl om, hvad der menes med mærkningen og sådan at det fremgår, at produktet er miljømærket.

Man kan læse mere om markedsføring i ”Regler for nordisk miljømærkning af produkter” 22. juni 2011 eller senere versioner.

Svanemærkets udformning

Svanemærket er udformet på følgende måde:

Hver licens får et unikt licensnummer, der skal anvendes sammen med mærket.

Der kan læses mere om mærkets udformning i ”Regler for nordisk miljømærkning af produkter” 22. juni 2011 eller senere versioner.

Efterkontrol

Nordisk Miljømærkning kan kontrollere, at produktet opfylder Svanens krav også efter, at der bevilliges en licens. Det kan f.eks. ske ved besøg på stedet eller stikprøvekontrol.

Hvis det viser sig, at produktet ikke opfylder kravene, kan licensen trækkes tilbage.

Der kan også tages stikprøver i handlen og disse kan analyseres af et upartisk laboratorium. Hvis kravene ikke opfyldes, kan Nordisk Miljømærkning kræve, at licenshaveren betaler analyseomkostningerne.

Testinstitut

Det anvendte testinstitut skal være kompetent og upartisk i henhold til nedenstående:

Laboratoriet skal opfylde de almene krav i standarden EN ISO 17025 eller være et officielt GLP-godkendt laboratorium. Ansøgeren skal svare for dokumentation og analyseomkostninger.

Producentens analyselaboratorium kan godkendes til at udføre kvalitetstest hvis følgende efterleves:

- Producenten har et kvalitetssystem hvor kvalitetstest indgår og som er certificeret i henhold til ISO 9000-serien.
- Ved sammenlignede test skal prøver anonymiseres for testlaboratorium

Hvor længe gælder licensen

Nordisk Miljømærkning fastsatte kriterierne for XX den DAG MÅNED ÅR og de gælder til og med DAG MÅNED ÅR. (dette er et høringsudkast)

Miljømærkningslicensen gælder, så længe kriterierne opfyldes og indtil disse kriterier holder op med at gælde. Kriterierne kan forlænges eller justeres, i sådanne tilfælde forlænges licensen automatisk og licenshaveren får meddelelse.

Senest 1 år inden kriterierne holder op med at gælde, skal det meddeles hvilke kriterier, der skal gælde efter kriteriernes sidst gyldighedsdato. Licenshaveren tilbydes så mulighed for at forny licensen.

Nye kriterier

I kommende kriterier vil det være relevant at undersøge om der for specifikke produkter kan være i form af en ressource eller vægt begrænsning i forhold til den funktionelle enhed. Dette er specielt relevant for skriveredskaber – især kuglepenne.

Samtidig vil det være relevant at vurdere hvilke krav der er høj RPS (relevans, potentiale og styrbarhed) for at stille for recirkulerede materialer og om kravet for andelen af fornybare eller recirkulerede materialer vil kunne strammes.

Bilag 1 Materialeoversigt fra producent

Side 1 af 2

Producent:	Kontaktperson:
Produkt:	Produktets totalvægt i kg:

I tabel 1 gives en generel oversigt over hvilke krav som er gældende. Mængderne og sammensætningen af forskellige materialer kan være afgørende for hvilke krav som er gældende. Ansøger skal udfylde tabel 1 og 2. Kravene omfatter både produkt og evt. produktemballage.

Tabel 1 Oversigt over materialer og i hvilke kapitler kravene findes.

Materiale	Niveau	Krav	Bilag	Mængder (kg og vægt %)	Relevant
Ressourcer	Generelle	K2 – K3			For alle
	Refill	K4			Ja ☐ Nej ☐
	Enkelt emballage	K5			For alle
Kemikalier (kemikalieblandingen)	Generelle	K6-K12	2+4		Ja ☐ Nej ☐
	Mere end 1 vægt % polymer i kemikalieblandingen	K13	5		Ja ☐ Nej ☐
	Konserveringsmiddel	K14	2		Ja ☐ Nej ☐
	Parfume/duftstoffer	K15	2		Ja ☐ Nej ☐
	Nano partikler	K16	2		Ja ☐ Nej ☐
Papir, karton og papirmasser	Ved mere end 10 % i produktet	K17	6		Ja ☐ Nej ☐
Massivt træ, finér, bambus og palmeolie	Ved mere end 10 % i produktet	K18 – K19	7a-7c		Ja ☐ Nej ☐
Metal	Dele mere end 5 g	K20	8		Ja ☐ Nej ☐
Plast	Virgin plast - mere end 1 vægt %	K21 - K22	9		Ja ☐ Nej ☐
Gummi	Mere end 1 vægt %	K23	9		Ja ☐ Nej ☐
Blyanter og farveblyanter	Overfladebehandling	K24			Ja ☐ Nej ☐
Brugs og kvalitetskrav	Generelle	K25 – K26			For alle
	Afhængig af produkttype	K27 – K34			For alle
Etiket, forbrugeroplysning og retursystemer	Generelle	K35 – K36			For alle
Kvalitets- og miljøledelses krav	Generelle	K37-K45			For alle

Bilag 1 Side 2 af 2

Nedenfor i tabel 2 gives en oversigt over:

- Alle leverandører for materialer/råvarer som indgår i produktet samt produktemballage.
- Materialets funktion i produktet (f.eks. kemikalieblanding, overfaldebehandling, emballage).
- Hvilken type materiale/produkt (f.eks. pigment, bindemiddel, plast, plast, metal, karton og så videre).
- Angiv hvor mange procent af det enkelte materiale, som er fornybar eller recirkuleret råvare
- Produktets totalvægt angives samt mængder for de enkelte materialer angives i produktet, samt vægt % af produktets samlede vægt.
- Alternativt til tabel 2 accepterer Nordisk Miljømærkning også komplette regneark eller lignende fra producent, hvis de her beskrevne oplysninger indgår. Tabel 1 ovenfor skal altid udfyldes.

Tabel 2. Oversigt over materialer og leverandører, materialets funktion i produktet, materiale mængder, andel fornybart, andel recirkuleret samt eventuel materialesammensætning.

Leverandør	Funktion i produkt	Materialetype og sammensætning	Procentandel fornybart/recirkuleret	Vægt i kg	Vægt %
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
6.					
7.					
8.					
9.					
10.					
11.					
12.					
13.					
14.					

Bilag 2 Erklæring for kemikalieblandingen

Det kemiske produkts navn og anvendelsesområde:
Producent/ importør af det kemiske produkt:

Klassificering af kemikalieblanding (f.eks. blæk, maling, grafit, farvestifter, farvekridt, kridt, lim og andre klæbemidler)

Er Kemikalieblandingen klassificeret i henhold til tabellen nedenfor? Ja Nej

Bemærk at forbuddet mod klassificering med H332, H312, H302, H334 og H317 kun omfatter produkter til børn samt kontor/hobby maling og farvekridt.

Arkivbestandigt blæk er undtaget for forbud mod R22

Tabel 6. Liste over ikke tilladt klassificering at den færdige kemikalieblanding som anvendes i produktet, i henhold til CLP-forordning 1272/2008, eller senere.

Signalord	Faresætning	Farebetegnelse	Risikosætning
Advarsel, Aquatic acute 1 Advarsel, Aquatic chronic 1 Advarsel, Aquatic chronic 2 -, Aquatic chronic 3 -, Aquatic chronic 4 -, Ozone	H400 H410 H411 H412 H413 EUH059	Miljøfarlig, N N N - - N	R50 R50/53 R51/53 R52/53 R53 R59
Farlig, Carc. 1A eller 1B Farlig, Carc. 1A eller 1B Advarsel, Carc. 2	H350 H350i H351	Kræftfremkaldende, T T Xn	R45 og/eller R49 R40
Farlig, Muta. 1A eller 1B Advarsel, Muta. 2	H340 H341	Mutagen, T Xn	R46 R68
Farlig, Repr. 1A eller 1B Farlig, Repr. 1A eller 1B Advarsel, Repr. 2 Advarsel, Repr. 2 - -	H360 H360 H361 H361 H362 H362	Reproduktionsskadelig, T T Xn Xn - -	R60 R61 R62 og/eller R63 R33 R64
Farlig, Acute Tox. 1 eller 2	H330	Meget giftig, Tx (T+ i Norge)	R26

Farlig, Acute Tox. 1 Farlig, Acute tox. 2	H310 H300	Tx (T+ i Norge) Tx (T+ i Norge)	R27 R28 og/eller R39
Farlig, STOT SE 1	H370	Tx (T+ i Norge)	
Farlig, Acute Tox. 2 eller 3 Farlig, Acute Tox. 3 Farlig, Acute Tox. 3 Farlig, STOT SE 1 Farlig, STOT RE 1	H330 eller H331 H331 H301 H370 H372	Giftig, T T T T T	R23 R24 R25 R39 og/eller R48
Advarsel, STOT RE 2 Farlig, Asp. Toax. 1 Advarsel, STOT SE 2	H373 H304 H371	Sundhedsskadelig Xn Xn Xn	R48 R65 og/eller R68
Farlig, Skin Corr. 1B Farlig, Skin Corr. 1A	H314 H314	Ætsende, C C	R34 R35
Farlig, Eye Dam.1	H318	Lokalirriterende, Xi	R41
Flam. Gas 1, Flam. Gas. 2, Flam. Liq. 1	H220 H221 H224	Ekstremt brandfarlig F+ , gas F+ , gas F+ , væske	R12 R12 R12
Nedenstående forbud omfatter kun produkter til børn samt kontor/hobby maling og farvekridt			
Advarsel, Acute tox 4 Advarsel, Acute tox 4 Advarsel, Acute tox 4	H332 H312 H302	Sundhedsskadelig Xn Xn Xn	R20 R21 R22
Farlig, Resp. Sens. 1 Advarsel, Skin sens. 1	H334 H317	Sensibiliserende, Xn Xi	R42 R43

Klassificeringen gælder i henhold til EU's Stofdirektiv 67/548/EEC med senere ændringer og tilpasning og/eller CLP-forordning 1272/2008 med senere ændringer. Under overgangsperioden, d.v.s. frem til 1. juni 2015, kan klassificering i henhold til EU's Stofdirektiv eller CLP-forordningen anvendes. Efter overgangsperioden gælder kun klassificering i henhold til CLP-forordningen (se tabel ovenfor).

Vi bekræfter, at ovenstående erklæringer er afgivet efter bedste overbevisning og efter den viden, der haves på dette tidspunkt, baseret på test og/eller erklæringer fra råvareproducenter/-leverandører. Der tages forbehold for udvikling og ny viden. Skulle sådan ny viden opstå, er underskriveren forpligtiget til at indsende en opdateret erklæring til Nordisk Miljømærkning.

Producentens underskrift:

Dato	Firmanavn
Ansvarlig sagsbehandler	Telefon

Bilag 3 Erklæring for indgående stoffer i råvarer

Den kemiske råvares navn og anvendelsesområde:
Producent/ leverandør af råvaren:

Kravene gælder samtlige indholdsstoffer for råvaren.

Hvis oplysningerne om råvarernes sammensætning er fortrolige, kan oplysningerne sendes direkte til miljømærkningsorganisationen.

Som indholdsstoffer regnes alle stoffer i produktet, også tilsatte additiver (f.eks. pigmenter) i ingredienserne, men ikke forureninger fra råvareproduktionen. Som forureninger regnes rester fra råvareproduktionen, som indgår i det færdige produkt i koncentrationer under 100 ppm (0,01 vægt %, 100 mg/kg), men ikke stoffer, som er tilsat en råvare eller produktet bevidst og med et formål, uanset mængde. Kravene omfatter også kendte afspaltningstoffer.

Klassificering af indgående stof

Er indgående stoffer klassificeret i henhold til tabellen nedenfor? Ja Nej

Arkivbestandigt blæk er undtaget for forbud mod R22

Bemærk at forbuddet mod klassificering med H332, H312, H302, H334 og H317 kun omfatter indgående stoffer i produkter til børn samt kontor/hobby maling og farvekridt.

Undtaget fra dette krav er isothiazolinoner, som anvendes til konservering af kemikalieblandingen og som ikke er tildelt en af risikosætningerne R33, R42, R49, R68 eller kombinationer heraf (yderligere krav til isothiazolinoner er angivet i K13).

Table 7. Liste over ikke tilladt klassificering af de indgående stoffer i den færdige kemikalieblanding som anvendes i produktet

Signalord	Faresætning	Farebetegnelse	Risikosætning
Farlig, Carc. 1A eller 1B	H350	Kræftfremkaldende, T	R45 og/eller
Farlig, Carc. 1A eller 1B Advarsel, Carc. 2	H350i H351	T Xn	R49 R40
Farlig, Muta. 1A eller 1B Advarsel, Muta. 2	H340 H341	Mutagen, T Xn	R46 R68
Farlig, Repr. 1A eller 1B Farlig, Repr. 1A eller 1B Advarsel, Repr. 2	H360 H360 H361	Reproduktionsskade lig, T T Xn	R60 R61 R62 og/eller

Advarsel, Repr. 2 - -	H361 H362 H362	Xn - -	R63 R33 R64
Farlig, Acute Tox. 1 eller 2 Farlig, Acute Tox. 1 Farlig, Acute tox. 2 Farlig, STOT SE 1	H330 H310 H300 H370	Meget giftig, Tx (T+ i Norge) Tx (T+ i Norge) Tx (T+ i Norge) Tx (T+ i Norge)	R26 R27 R28 og/eller R39
Farlig, Acute Tox. 2 eller 3 Farlig, Acute Tox. 3 Farlig, Acute Tox. 3 Farlig, STOT SE 1 Farlig, STOT RE 1	H330 eller H331 H331 H301 H370 H372	Giftig, T T T T T	R23 R24 R25 R39 og/eller R48
Advarsel, STOT RE 2 Farlig, Asp. Toax. 1 Advarsel, STOT SE 2	H373 H304 H371	Sundhedsskadelig, Xn Xn Xn	R48 R65 og/eller R68
Nedenstående forbud omfatter kun produkter til børn samt kontor/hobby maling og farvekridt			
Farlig, Resp. Sens. 1 Advarsel, Skin sens. 1	H334 H317	Sensibiliserende, Xn Xi	R42 R43
Advarsel, Acute tox 4 Advarsel, Acute tox 4 Advarsel, Acute tox 4	H332 H312 H302	Sundhedsskadelig Xn Xn Xn	R20 R21 R22

Klassificeringen gælder i henhold til EU's Stofdirektiv 67/548/EEC med senere ændringer og tilpasning og/eller CLP-forordning 1272/2008 med senere ændringer. Under overgangsperioden, d.v.s. frem til 1. juni 2015, kan klassificering i henhold til EU's Stofdirektiv eller CLP-forordningen anvendes. Efter overgangsperioden gælder kun klassificering i henhold til CLP-forordningen (se tabel ovenfor).

Vær opmærksom på at det er producenten, som er ansvarlig for korrekt klassificering.

- Sikkerhedsdatablad/produktblad iht. gældende lovgivning i ansøgningslandet fx. Bilag II i REACH (Forordning 1907/2006/EF) for råvaren.

Indhold og tilsætninger i råvaren

Indeholder råvaren kadmium, bly, krom VI, kviksølv, arsenik, barium (med undtagelse af bariumsulfat), selen, kobolt og antimon eller forbindelser af disse? Ja

Nej

Indeholder råvaren flygtige organiske forbindelser³? Ja Nej

Hvis, ja hvilke og i hvor stor en vægt % i råvaren? _____

Indeholder råvaren flygtige aromatiske forbindelser (VAH)⁴? Ja Nej

Indeholder råvaren tilsat halogenerede organiske opløsningsmidler? Ja Nej

Indeholder råvaren stoffer fra EU's prioritetsliste over stoffer, der skal undersøges nærmere for hormonforstyrrende effekter kategori 1 eller 2? Ja Nej

Konserveringsmiddel

Indeholder råvaren konserveringsmiddel? Ja Nej

Hvis ja, angiv stofnavn på konserveringsmiddel samt stoffets biologiske koncentrationsfaktor (BCF), hvis den findes for stoffet kan logKow anvendes: _____

Hvis der findes en målt BCF-værdi, skal højest målte anvendes i stedet for logKow. Det betyder, at et stof med $\log Kow \geq 4$ ikke betragtes som bioakkumulerbart, hvis højest målte BCF er < 500 .

Indeholder råvaren isotiazolinonforbindelser? Ja Nej

Hvis ja, angiv indhold nedenfor:

Råvaren indeholder _____ ppm af af blandingen af 5-klor-2-metyl-2H-isotiazol-3-on (CAS-nr 26172-55-4) og 2-metyl-2H-isotiazol-3-on (CAS-nr 2682-20-4) (3:1)

Råvaren indeholder _____ ppm af andre isotiazolinonforbindelser

³ Flygtige organiske forbindelser defineres her som:

Organiske forbindelser med et damptryk over 0,01 kPa, ved 20° C, (gælder ej hobbymaling)

men hvis damptryk ikke er angivet, samt for "hobbymaling så anvendes i stedet følgende definition:

organiske stoffer med en begyndelseskogepunkt som er lavere end eller lig med 250°C målt ved et normaltryk på 101,3 kPa.

Hvis der både er opgivet damptryk og værdi for begyndelseskogepunktet i henhold til ovenstående beskrivelse, så anvendes altid damptrykket. Dette gælder ikke hobbymaling.

⁴ Flygtige aromatiske forbindelser er flygtige organiske forbindelser, hvor en eller flere benzenringe indgår i molekylet.

Parfume, aroma og andre duftstoffer

Indeholder råvaren parfume, aroma, eller andre duftstoffer (f.eks. æteriske olier, planteolier og planteekstrakter)? Ja Nej

Nano partikler

Polymeremulsioner betragtes ikke som nanomateriale.

Der gives undtagelse for kravet for følgende:

- Pigmenter/farvestoffer
- Naturlige mineraler
- Metaller (Undtagelsen gælder dog ikke for: guld, sølv, kobber samt de metaller som udelukkes af andre krav i kriterierne).

Indeholder råvaren nano partikler (fra nanomateriale*)? Ja Nej

** Definitionen af nanomaterialer følger EU kommissionens definition af nanomaterialer fra 18. oktober 2011, med undtagelse af, at grænsen for partikelstørrelsesfordelingen er reduceret til 1 %: "Nanomateriale": et naturligt, tilfældigt opstået eller fremstillet materiale, der består af partikler i ubundet tilstand eller som et aggregat eller som et agglomerat, og hvor mindst 50 % af partiklerne i den antalsmæssige størrelsesfordeling i en eller flere eksterne dimensioner ligger i størrelsesintervallet 1-100 nm."*

Vi bekræfter, at ovenstående erklæringer er afgivet efter bedste overbevisning og efter den viden, der haves på dette tidspunkt, baseret på test og/eller erklæringer fra råvareproducenter/-leverandører. Der tages forbehold for udvikling og ny viden. Skulle sådan ny viden opstå, er underskriveren forpligtiget til at indsende en opdateret erklæring til Nordisk Miljømærkning.

Råvare producentens/leverandørens underskrift:

Dato	Firmanavn
Ansvarlig person	Telefon

Bilag 4 Erklæring for pigmenter og farvestoffer

Pigmentets/farvestoffets navn:
Producent/ leverandør af råvaren:

Indeholder pigmentet eller farvestoffet PCB (poly-chloredede-biphenyl)? Ja Nej

Hvis ja, indgår PCB kun som en forurening eller produktionsrest? Ja Nej

Indgår PCB med <25ppm i pigment eller farvestof? Ja Nej

- Testrapport for PCB indhold. PCB koncentrationen skal testes jævnfør "Determination of low levels of chlorinated biphenyl impurities in pigments"⁵, eller anden relevant testmetode f.eks. "US EPA test method 608".

Pigment/farvestof producentens/leverandøres underskrift:

Dato	Firmanavn
Ansvarlig person	Telefon

⁵ Chemosphere, 1984, 13(4), 499-506

Bilag 5 Erklæring for restmonomerer i polymerer

Pigmentets/farvestoffets navn:
Producent/ leverandør af råvaren:

Efterlever polymerer nedenstående krav til indhold af restmonomerer? Ja Nej

- Specifikationer og/eller analyseresultat fra polymerproducent, der understøtter at kravet er opfyldt.

Totalindholdet af restmonomerer i polymeren må højst være 100 ppm, for restmonomererne klassificerede i en eller flere klasser som beskrives i tabel 12, nedenfor. Angivelse af mængden af restmonomerer skal være for nyproduceret polymer.

Tabel 12.

I henhold til CLP- forordningen (EC:1272/2008):	I henhold til præparatdirektivet 1999/45/EC:
CMR (kategori 1a, 1b, 2)	CMR (klasse 1-3)
Akut toksicitet, (kategori 1-4)	Meget giftig (T+)
Aspirationstoksicitet (kategori 1)	Giftig (T)
Specifik organtoksicitet ved enkel eksponering (kategori 1-2)	Sundhedsskadelige (Xn)
Specifik organtoksicitet ved gentaget eksponering (kategori 1-2) eller Hud- eller Luftvejsensibilisering (kategori 1, 1A, 1B).	Allergene (R 42), (R 43)

Klassificeringen gælder i henhold til EU's stofdirektiv 67/548/EF med senere ændringer og tilpasninger og/eller CLP-forordning 1272/2008 med senere ændringer. I overgangsperioden, dvs. frem til 1. juni 2015, kan klassificering i henhold til EU's stofdirektiv eller CLP-forordningen anvendes. Efter overgangsperioden gælder kun klassificering i henhold til CLP-forordningen.

Polymer producentens/leverandørens underskrift:

Dato	Firmanavn
Ansvarlig person	Telefon

Bilag 6 Papir, karton og masser - returfibre

Råvarens navn:
Producent/ leverandør af råvaren:

Indeholder papir, karton eller masser mindst 60 vægt % være retur fibre? Ja Nej

Producentens/leverandørens underskrift:

Dato	Firmanavn
Ansvarlig person	Telefon

Bilag 7 Træ, finér, pil og bambus

- 7a Oprindelse, sporbarhed og certificeret råvare
- 7b Beskrivelse af råvaren og andel certificeret råvare
- 7c Krav til skovcertificering

7a Oprindelse, sporbarhed og certificeret råvare

(Udfyldes af leverandør eventuelt producent)

Leverandør:
Producent:
Produkttype (for eksempel massivt træ, finér eller bambus):

For dokumentation af råvaren oplyses følgende i tabellen nedenfor:

- Træsart/pil/bambus og geografisk oprindelse (land/delstat og region/provins)
- Kopi af certifikat(er) for skovcertificering og type standard
- Andel (%) træ fra certificeret skovbrug/råvare (kopi af faktura kan benyttes som dokumentation)

Træsart/Råvare (Type og navn)*	Geografisk oprindelse (land/delstat og region/provins)	Forest Management (nr.) Chain of Custody (nr.)	Andel (%) træ fra certificeret skovbrug

**Her beskrives om det er for eksempel fyr, gran, bøg og så videre samt latinske navn*

Producentens/leverandørens underskrift:

Dato	Firmanavn
Ansvarlig person	Telefon

7b Beskrivelse af råvaren og andel certificeret råvare

(Udfyldes af producent)

For dokumentation af råvaren:

Detaljeret beskrivelse af leverandørkæden fra dyrkning (skovbrug) frem til producent:

Alternativt kan et flowdiagram som viser leverandørkæden fra dyrkning frem til producent sendes ind som et eget bilag.

Tabel 7b: Indkøbt råvare til producent på årsbasis. Gælder både certificeret og ikke certificeret råvare.

Træsart/Råvare (Type og navn)*	Leverandør	Mængde (m ³ pr. år)	Andel (%) træ fra certificeret skovbrug
Totalt:			

*Her beskrives om det er for eksempel fyr, gran, bøg og så videre samt latinske navn

Producentens/leverandørens underskrift:

Dato	Firmanavn
Ansvarlig person	Telefon

7c Krav til skovcertificering

Træ, som indgår i produktet, skal være certificeret af en tredje part, jf. gældende skovbrugsstandard som opfylder kravet for standard og certificeringssystem.

Følgende krav gælder for standarder og certificeringssystem som kan accepteres af Nordisk Miljømærkning.

Standarder:

1. Standarden skal balancere de økonomiske, økologiske og sociale interesser og stemme overens med FN's Rio dokument Agenda 21 og Skovprincipperne samt respektere relevante internationale konventioner og aftaler.
2. Standarden skal indeholde absolutte krav samt fremme målet om et bæredygtigt skovbrug.
3. Standarden skal være alment tilgængelig. Standarden skal være udviklet i en åben proces, hvor økologiske, økonomiske og sociale interesser har været indbudt til at deltage.

Certificeringssystem:

Certificeringssystemet skal være åbent, have bred national eller international troværdighed og det skal kunne kontrolleres, at kravene i skovbrugsstandarden (se ovenfor) er opfyldt.

Certificeringsorgan:

Certificeringsorganet skal være upartisk, troværdigt og kunne verificere at kravet i standarden er opfyldt, kunne kommunikere resultatet samt være egnet for en effektiv gennemførelse af standarden.

Dokumentation:

Kopi af skovstandarden, navn, adresse og telefon til organisationen, som har udformet standarden samt certificeringsorganets godkendelsesrapport.

Der skal opgives referencer til personer, som repræsenterer parter og interessegrupper, der er blevet indbudt til at deltage i udviklingen af skovstandarden.

Miljømærkningsorganisationen har ret til at kræve yderligere dokumentation for at bedømme om kravene i standarden og certificeringssystem er opfyldte.

Alternativt:

Nordisk Miljømærkning kan i visse tilfælde gå med til at bevilge licens uden at træet, som indgår i produktionen, er certificeret i henhold til en godkendt skovbrugsstandard.

Det skal så dokumenteres på anden troværdig måde, at træet kommer fra et bæredygtigt skovbrug med ligeværdigt kravniveau som i de godkendte skovbrugsstandarder.

Bilag 8 Erklæring for metal

Metalråvarens navn:
Producent/ leverandør af råvaren:

Indeholder metalråvaren krom VI, nikkel, kviksølv, bly eller kadmium? Ja Nej

Er metalråvaren belagt med krom, nikkel, bly, kadmium eller zink? Ja Nej

Kravet gælder ikke forureninger fra råvareproduktion eller oparbejdning. Som forureninger regnes rester fra råvareproduktion/oparbejdning som indgår i metaller i koncentrationer < 100 ppm. Stoffer som er bevist tilsat en råvare eller indgår med et formål, regnes ikke som forurening uanset koncentrationen.

Producentens/leverandøres underskrift:

Dato	Firmanavn
Ansvarlig person	Telefon

Bilag 9 Erklæring for plast og gummi

Metalråvarens navn:
Producent/ leverandør af råvaren:

Indeholder råvaren pigmenter og tilsætningsstoffer baseret på bly, tin, kadmium, krom VI og kviksølv og deres forbindelser? Ja Nej

Indeholder råvaren ftalater? Ja Nej

Indeholder råvaren halogenerede organiske forbindelser generelt (inkluderer klorerede polymerer, PVC, klorparafiner, fluorforbindelser, flammehæmmere og organiske blegekemikalier)? Ja Nej

Indeholder råvaren kræftfremkaldende-, mutagene- og reproduktionsskadelige forbindelser (kategori 1 og 2)? Ja Nej

Specifikke krav til Naturlatex og syntetisk latex (SBR)

Er 1,3-butadien indholdet i råvaren mindre end 1 mg/kg latex? Ja Nej

Er det samlede indhold af nedenstående PAH'ere mindre end 0,2 mg/kg latex? Ja Nej

- Benzo[A]Pyrene, CAS nr.: 50-32-8
- Benzo[E]Pyrene, CAS nr.: 192-97-2
- Benzo[A]Anthracene, CAS nr.: 56-55-3
- Dibenzo[A,H]Anthracene, CAS nr.: 53-70-3
- Benzo[B]Fluoranthene, CAS nr.: 205-99-2
- Benzo[J]Fluoranthene, CAS nr.: 205-82-3
- Benzo[K]Fluoranthene, CAS nr.: 207-08-9
- Chrysene, CAS nr.: 218-01-9

Kravet gælder ikke forureninger fra råvareproduktion eller oparbejdning. Som forureninger regnes rester fra råvareproduktion/oparbejdning som indgår i metaller i koncentrationer < 100 ppm. Stoffe som er bevist tilsat en råvare eller indgår med et formål, regnes ikke som forurening uanset koncentrationen. Kravene omfatter også kendte afspaltningstoffer.

Producentens/leverandørens underskrift:

Dato	Firmanavn
Ansvarlig person	Telefon

Bilag 10 Markedsføring af Svanemærkede Skriveredskaber, maling, lim og tape til kontor og hobby

Vi bekræfter hermed, at vi kender til reglerne for anvendelse af det nordiske miljømærke Svanen iht. ”Regler for nordisk miljømærkning af produkter” 22. juni 2011 eller senere versioner og vi forsikrer, at markedsføringen af det Svanemærkede produkter skal gennemføres iht. disse regler.

Vi bekræfter også, at vi har viden om indholdet i kriterierne for Svanemærkning af Skriveredskaber, maling, lim og tape til kontor og hobby.

Vi forsikrer, at de personer inden for vores virksomhed, der markedsfører de Svanemærkede produkter, skal informeres om kriterierne for Svanemærkning af Skriveredskaber, maling, lim og tape til kontor og hobby samt ”Regler for nordisk miljømærkning af produkter” 22. juni 2011 eller senere versioner.

Sted og dato	Virksomhed
Underskrift, kontaktperson	
Kontaktperson	Telefon
Underskrift, Markedsføringsansvarlig	
Markedsføringsansvarlig	Telefon

Ved personaleændringer skal der sendes en ny attest til Nordisk Miljømærkning.